

ชื่อวิทยานิพนธ์	การสำรวจความคิดเห็นและการปฏิบัติของพยาบาลกุมารเวชศาสตร์เกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยเด็ก		
ผู้วิจัย	อุมาสมร บำรุงกุล		
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)		
คณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์			
	พวศรี ศรีอัษฎาพร	วท.บ.(พยาบาล), ค.ม.(วิจัยการศึกษา)	
	นางลักษณ์ จินดนาดิลก	วท.บ.(พยาบาล), วท.ม.(พยาบาล), พย.ด.	
	พ่องคำ ติจักสกุลชัย	วท.บ.(พยาบาล), วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) Ph.D.(Nursing)	

วันที่สำเร็จการศึกษา 26 พฤษภาคม พ.ศ.2540

บทคัดย่อ

เด็กเป็นบุคคลกลุ่มนหนึ่งที่อาจถูกวิเคราะห์อนสิทธิ์ได้โดยง่าย พยาบาลในแผนกุมารเวชศาสตร์ เป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในการพิทักษ์สิทธิ์ให้กับผู้ป่วยเด็ก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นและการปฏิบัติของพยาบาลกุมารเวชศาสตร์เกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยเด็ก กลุ่มตัวอย่าง คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกุมารเวชศาสตร์ของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาตินราชนี และโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 399 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นและ แบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยเด็ก นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติร้อยละโดยใช้ โปรแกรม SPSS/PC⁺ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยเด็ก พบว่า พยาบาลมากกว่าร้อยละ 85 เห็นด้วยมาก ว่าผู้ป่วยเด็กมีสิทธิ์ในด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ สิทธิที่จะได้รับบริการด้านสุขภาพ สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สิทธิในฐานะเป็นบุคคล สิทธิที่จะได้รับ ข้อมูล และ สิทธิในการตัดสินใจ พยาบาลเกือบร้อยละ 40 เห็นด้วยน้อยว่าเด็กควรมีสิทธิ์เท่าเทียม ผู้ใหญ่ในทุกเรื่อง เด็กมีสิทธิ์ที่จะอยู่ในสถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัว เด็กป่วยมีสิทธิ์ที่จะได้รับการ เยี่ยมจากผู้ปักครองและญาตินอกเหนือเวลาเยี่ยม เด็กมีสิทธิ์ที่จะบอกถึงความต้องการการรักษา พยาบาลได้ด้วยตนเอง เด็กมีสิทธิ์ที่จะได้รับรู้เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของตน เด็กป่วยเรียนและวัยรุ่นมีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธการรักษาและการพยาบาล

การปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยเด็กพบว่าพยาบาลมากกว่าร้อยละ 85 ปฏิบัติทุกครั้งใน กิจกรรมการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วยในด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ สิทธิที่ จะได้รับบริการด้านสุขภาพ สิทธิในฐานะเป็นบุคคล สิทธิเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สิทธิที่จะได้รับ การพัฒนา สิทธิที่จะได้รับข้อมูล และ สิทธิในการตัดสินใจ แต่พยาบาลมากกว่าร้อยละ 40 ปฏิบัติบางครั้งในการขอให้แพทย์ปรับเปลี่ยนวิธีการรักษาหรือหยุดการรักษาหน้าไข้ก่อน หากทำให้ เด็กได้รับความเจ็บปวดมากขึ้นที่แพทย์ทำการรักษา การให้เวลาแก่เด็กอยู่ตามลำพังเป็นส่วนตัว

โดยไม่รุนแรงเกินความจำเป็น การจัดการเล่นหรือทำของเล่นให้กับเด็กจะเป็นปัจจัยในพยาบาลตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน การอนุญาตให้ผู้ป่วยเด็กได้รับการเยี่ยมจากญาติหรือผู้ปกครองนอกเหนือจากเวลาเยี่ยม การอนุญาตให้มีความคาดหวังอย่างเด็กได้รับการเยี่ยมจากญาติหรือผู้ปกครอง การให้คำแนะนำนำหรือความรู้เกี่ยวกับโรคและอาการที่เด็กเป็นอยู่กับเด็กป่วยวัยเรียน ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย การแจ้งให้เด็กทราบก่อนลงมือทำการพยาบาลที่อาจทำให้เด็กได้รับความเจ็บปวด และให้โอกาสเด็กได้ตัดสินใจว่าจะให้กระทำหรือไม่ การลงมือทำการพยาบาลเมื่อเด็กพร้อมรับการพยาบาลนั้น และการรับฟังคำปฏิเสธของเด็กทุกคนเมื่อเข้าไม่ต้องการให้ทำการพยาบาล

ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้อาจสรุปได้ว่าพยาบาลมีความรู้ความเข้าใจน้อยเกี่ยวกับลิทธิของผู้ป่วยเด็ก จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดอบรมวิชาการแก่พยาบาลกุนารោងศาสตร์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับลิทธิของผู้ป่วยเด็ก ตลอดจนการพัฒนาทักษะในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้ป่วยเด็กได้รับการพิทักษ์ลิทธิในการรับบริการด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพการบริการแก่ผู้ป่วยเด็ก การศึกษาวิจัยต่อไปควรศึกษาถึงลิทธิที่เด็กควรได้รับ และเป็นลิทธิของเด็กโดยเฉพาะ ทางปูนแบบในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์ลิทธิของผู้ป่วยเด็ก